

Karácsony, ünnepi mise

Jn 1,1–18

„Benne élet volt”

Vannak művek és írások, amelyekben a szerzők egy sajátos szempont szerint összegeznek sok eseményt, mindazt, amit tudtak, olvastak és átéltek. Dante az Isteni színjátékban nem történelemkönyvet akart írni. Nem pusztán az emlékezetet akarta meghosszabbítani az események lejegyzésével, hanem bemutatni a szellemi-lelki folyamatokat, amelyek megvoltak a történelemben, léteznek a jelenben, és rajtunk áll, hogy meglesznek-e a jövőben is. Amikor Goethe a Faust-drámában világtörténeti sétára indította az embert, nem pusztán az ördöggel cimborált, hanem a jót és Istent kereste a múltban és a jelenben. Amikor Madách Imre megírta *Az ember tragédiáját*, nem hagyta, hogy a bűnbeesés után Ádám és Éva meghalljon, hanem mindig újjá született, hogy feltárja a férfi és a nő eddig megjárt tévútjait, Istenhez visszavezérlő kalauzként.

János kihagyja evangéliuma elejéről a betlehemi idillt a Szentcsaláddal, az acsarkodó földi uralkodókkal, a jó hírt a világba trombitáló angyalokkal. Más megközelítéshez folyamodik. Nem Jeruzsálembé vagy Betlehembe visz bennünket, hanem himnuszával a világ kezdeteihez invitál, amikor „ő volt kezdetben Istennél” (2. és 9. vers). Ez a titokzatos Ő valójában Jézus Krisztus, akit evangéliuma elején mesterséges homályba burkol. Nem a nevét mondja el, hanem a szerepét: „Benne élet volt”. Azonnal magyarázza az életet is, mert ez nem akármilyen élet volt, hanem az „emberek világossága”. Meg kell magyaráznia a világosság természetét, amely soha nem nyer nyugalmat a sötétségben, mindig annak ellensége, és a sötétség soha nem érti meg a világosságot. A természeti kép szimbolikus nyelven felvillantja azt az ősi tapasztalatot, mely szerint Isten világossága és a bűn sötétsége a világ teremtésétől, a bűnbeesésétől kezdve állandóan harcol egymással.

A sok jelkép és bizonytalanság után a 6. versben következik az első ismert pont: „föllépett egy ember”. János evangélista elmondja róla, hogy Isten küldte, és nem azonos a világossággal, csak tanúságot tett róla. János olvasói jobban ismerték ezt a nyelvet, többet olvasták a szent könyveket, mint mi, tehát könnyedén megfejtették

a rejtélyt. Itt a szerző Keresztelő Jánosról, Jézus előhírnökéről, az utolsó ószövetségi prófétáról beszél. János Jézus nevét az Ige szóba rejtve fúzi tovább emelkedett gondolatát, himnikus érvelését. Az „Ige” szóra minden ókori olvasó szíve megdobbant. Ezt a szót régtől fogva ismerték és félve tisztelték a zsidók, mert Isten mindent szavával, vagyis Igéjével teremtett. A hellenista zsidók mellett a pogányok is tudták, nemcsak Alexandriában, hanem szerte a görög világban, hogy Isten Igéje önálló életet él. Erősebb szó ez a király szavánál, aki ha kimondja, megvalósul parancsa. De még Isten Igéjének is van ellenlábas. Ezek Isten választottjai „övéi”, akik képtelenek befogadni. Az „övéiből”, azok akik hisznek, képesek őt befogadni. A zsinagóga és a keresztény egyház szétválásának időszakában tudták, hogy kikre értsék ezeket a mondatokat. Ebben az összefüggésben a hit azonos a lelki újjászületéssel, a varázslatos folyamatból általában csak a testit ismerik az emberek. A lelkileg újjászületettekhez szól a himnusz. A 14 verstől köztük lakozik Isten Igéje. A hívő tanítványok tetteiből megértették a kegyelem és az igazság szimbolikus gesztusait. Keresztelő János ige hirdetése csak epizód volt. Ő tudta, hogy utódja, Jézus, aki nála keresztelkedett meg a bűnbánat keresztségével, bár nem szorult rá, továbbviszi az üdvösség művét. Minden Krisztus-hívő Jézus ige hirdetésének és megváltó művének teljességéből merít, hogy tevékenységével Jézus kegyelmi tevékenységét folytassa, gazdagítsa és felhalmozza a világban. Mindezt a csodálatos kegyelmi történet, egy új történelmet a történelmen belül Jézus Krisztus, az Isten egyszülött Fia indította el, aki most visszatért az Atyához.

Nagy ívű tömör himnusz azoknak, akik Jézus történetének folklórisztikus feldolgozása helyett Jézus művének hatásairól akarnak elmélkedni. Azoknak, akik hisznek, és akik életüket és cselekedeteiket Isten kegyelmi művének részeként fogják fel. János, aki szemével látta, kezével tapintotta, fülével hallotta Isten Igéjét, mondja ezt nekünk, hívőknek, akik ennek az új teremtésnek aktív részesei lehetünk.

Az igazi világosságra vágyó imája

Krisztus! Te vagy a világ világossága. Aki téged követ, nem jár többé sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.

Vágyom a te világosságodra, vágyom az egyetlen igazi fényre, mely öröktől fogva született. Vágyom arra a belső

*meggyőződésre, hogy te vagy bennem ez a világosság, s
hogy bármit teszek is, te ugyanúgy bennem élsz, mégha
pislákoló mécsesként is.*

*Ne engedd, Uram, hogy hamis fényeket kövessék!
Ne engedd, hogy elnyomjalak magamban!*

Világosíts meg fényeddel, üdíts föl szereteteddel! Amen.